

KONKURS HISTORYCZNY
dla uczniów gimnazjów – etap rejonowy
rok szkolny 2013/2014

Drogi Olimpijczyku!

Uczestniczysz w rejonowym etapie Konkursu Historycznego.

Do rozwiązania masz test składający się z 20 zadań. Możesz uzyskać maksymalnie 120 punktów. Wszystkie odpowiedzi zapisuj odpowiednio w KARCIE ODPOWIEDZI.

Życzymy Ci powodzenia!

ZADANIE I (0 – 5 p.) Poniżej umieszczono pięć budowli z czasów starożytnych. Przy odpowiednich cyfrach w KARCIE ODPOWIEDZI wpisz państwa, w których je wzniesiono.

1. wiszące ogrody Semiramidy,
2. świątynia Hatszepsut,
3. świątynia Salomona,
4. Partenon,
5. termy Karakalli.

ZADANIE II (0 – 3 p.) Rozpoznaj instytucje starożytnych Aten i Sparty. Przy odpowiednich cyfrach w KARCIE ODPOWIEDZI wpisz ich nazwy.

1. Najważniejszy organ władzy w starożytnych Atenach, decydował o wyborze urzędników; w jego obradach miał prawo wziąć udział każdy obywatel.
2. W jego skład wchodził archonci, składał się z kilkuset osób, zajmował się kontrolą działalności organów władzy w Atenach.
3. Składała się z 28 Spartiatów, którzy mieli ukończone 60 lat, zajmowała się przygotowaniem obrad Zgromadzenia Ludowego Sparty.

ZADANIE III (0 – 8 p.) Uzupełnij tekst dotyczący form ustrojowych starożytnego Rzymu. Przy odpowiednich cyfrach w KARCIE ODPOWIEDZI wpisz brakujące informacje.

Według legendy miasto Rzym powstało w (1) roku p.n.e. Do końca VI wieku p.n.e. władzę sprawowali (2), ale ludzie niezadowoleni z ich rządów wypędzili ostatniego z nich – Tarkwiniusza Pyszny i wprowadzili ustrój (3) W rządzeniu państwem ważną rolę odgrywało zgromadzenie ludu rzymskiego, które wybierało urzędników. Najważniejszym z nich był (4), który dowodził armią. Ważną rolę odgrywali (5), którzy bronili praw ludu i mieli prawo weta wobec decyzji urzędników. W I wieku p.n.e. nastąpił upadek republiki i Rzym stał się (6) Oktawian August przyjął tytuł princepsa i zachował pozory republiki. Zapoczątkował formę rządów nazywaną (7)

W 284 roku n.e. władzę objął (8), który przeprowadził reformy państwa i wprowadził dominat.

ZADANIE IV (0 – 10 p.) Przeczytaj poniższe biografie władców. Przy odpowiednich cyfrach w karcie odpowiedzi wpisz imię i przydomek (nazwisko) osoby, o której mowa.

1. Król Babilonii, żył w XVIII w. p.n.e., wydał słynny zbiór praw, stworzył imperium na terenie Mezopotamii.
2. Król Macedonii, syn Filipa II, żył w IV w. p.n.e., poprowadził wyprawę przeciwko państwu perskiemu i podporządkował sobie jego terytorium.
3. Pierwszy cesarz rzymski, żył na przełomie I w. p.n. e. i I w. n.e., wnuk siostry i adoptowany syn Cezara, pokonał w wojnie domowej Marka Antoniusza.
4. Żył w V wieku, od 527 roku cesarz bizantyński, zlecił sporządzenie zbioru praw zwanego Korpusem Prawa Cywilnego, podbił państwo Wandalów w Afryce i Ostrogotów w Italii.
5. Najznakomitszy władca z dynastii karolińskiej, żył na przełomie VIII i IX wieku, w 800 roku koronowany przez papieża na cesarza, uważany za „ojca Europy”.
6. Cesarz rzymski narodu niemieckiego, żył w II poł. X wieku, zmarł mając 22 lata, pragnął wskrzesić Imperium Rzymskie, był gościem Bolesława Chrobrego na zjeździe gnieźnieńskim.
7. Żył w XI wieku, książę Normandii, od 1066 król Anglii, pokonał wojska Harolda II pod Hastings, po stłumieniu buntu baronów anglosaskich osadzał na ich ziemiach rycerstwo normandzkie.
8. Żył w latach 1672 – 1725, rządy objął w wieku 17 lat, w 1721 roku przyjął tytuł imperatora Wszechrosji, założył Sankt Petersburg, który stał się nową stolicą, za jego panowania nastąpił dynamiczny rozwój Rosji.
9. Król Francji w latach 1774 – 1792, za jego panowania miała wybuchnąć rewolucja, w wyniku której obalono rządy absolutne i wprowadzono republikę, został stracony na gilotynie w 1793 roku.
10. Żył w latach 1769 – 1821, od 1804 roku cesarz Francuzów; wybitny polityk, generał, w trakcie wojen prowadzonych na początku XIX wieku pokonał mocarstwa europejskie, decyzją Kongresu Wiedeńskiego zesłany na Wyspę św. Heleny, gdzie przeżywał aż do śmierci.

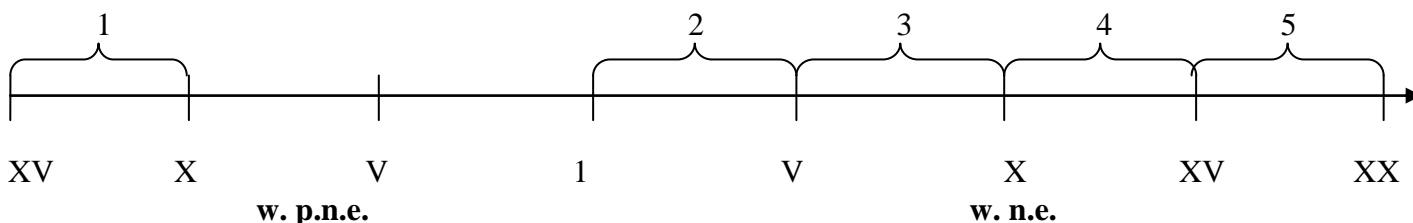
ZADANIE V (0 – 5 p.) Rozwiąż krzyżówkę dotyczącą stosunków feudalnych znajdującą się w KARCIE ODPOWIEDZI.

1. Człowiek wolny oddający się w opiekę, zobowiązujący się do posłuszeństwa i służby wojskowej.
2. Władca, najwyższy senior w państwie.
3. Obowiązkowe świadczenie w naturze lub pieniądzu na rzecz pana feudalnego.
4. Ceremonia nadania lenna.
5. Można przyjmujący obowiązek opieki i przekazujący ziemię pod uprawę.

ZADANIE VI (0 – 5 p.) Wskaż przedziały czasu (1,2,3,4,5), w których powstały następujące religie i wyznania:

kalwinizm, chrześcijaństwo, islam, prawosławie, judaizm.

Do KARTY ODPOWIEDZI przy nazwach religii wpisz odpowiednie cyfry.

ZADANIE VII (0 – 5 p.) Poniżej znajduje się pięć zdań dotyczących stylów architektonicznych. Przeczytaj je uważnie i oceń, które z nich są prawdziwe, a które fałszywe. Następnie przy odpowiednich cyfrach w KARCIE ODPOWIEDZI wpisz odpowiednio słowo „*prawda*” lub „*fałsz*”.

1. Styl romański charakteryzował się grubymi murami i małymi oknami zakończonymi łukami półpełnymi.
2. Manieryzm był kontynuacją stylu barokowego w architekturze.
3. Styl klasycystyczny jest charakterystyczny dla architektury europejskiej XVII wieku.
4. Strzeliste wieże, wąskie, długie okna zakończone ostrymi łukami były charakterystyczne dla stylu gotyckiego.
5. Styl barokowy w architekturze nawiązywał do budowli starożytnej Grecji.

ZADANIE VIII (0 – 6 p.) Przeczytaj uważnie poniższy tekst źródłowy, następnie korzystając z informacji z tekstu i własnej wiedzy w KARCIE ODPOWIEDZI odpowiedz na pytania znajdujące się pod tekstem.

Dyktat papieski (Dictatus papae) – fragment

1. *Kościół Rzymski przez samego Boga został założony.*
2. *Tylko sam biskup rzymski może być prawnie nazwany biskupem powszechnym.*
3. *Tylko on sam może biskupów składać z godności lub do nich przywracać.*
5. *Nieobecnych może papież składać z godności.*
6. *Z obłożonymi przez niego klątwą nie wolno przebywać w jednym domu.*
7. *Jedynie jemu samemu wolno, stosownie do wymagań czasu, nowe prawa wydawać, nowe gminy zakładać, ze zgromadzenia kanoników tworzyć opactwo (...)*
8. *On sam tylko może używać insygniów cesarskich.*
9. *Tylko papieża stopy całować mają wszyscy księża.*
10. *Jego jednego imię ma być wspominane w modlitwach kościelnych.*
11. *Ten jeden jedyny jest tytuł (papież) na świecie.*
12. *Jemu wolno władcami rozporządzać (a więc i cesarzy z tronu składać)*
13. *Jemu wolno w razie potrzeby biskupów z miejsca na miejsce przenosić.*
14. *W całym Kościele wolno mu duchownych mianować, gdzie by chciał.*
19. *Przez nikogo nie może być on sądzony.*
22. *Kościół Rzymski nigdy nie pobłądził i po wszystkie czasy, wedle świadectwa Pisma św., w żaden błąd nie popadnie.*
24. *Na jego zlecenie i za jego zezwoleniem wolno poddanym wnosić skargi.*
26. *Nikt nie może być uważany za katolika, kto nie zgadza się z Kościołem Rzymskim.*

(Źródło: http://twoje.tematyczne.info/862-dyktat_papieskidictatus_papae/)

1. W którym roku został ogłoszony „Dyktat”?
2. Jakie imię nosił papież, który wydał „Dyktat”?
3. Jakie uprawnienia wobec biskupów posiadał papież? (zacytuj odpowiednie fragmenty)
4. Które fragmenty podkreślają wyższość władzy papieskiej nad cesarską? (zacytuj odpowiednie fragmenty)

ZADANIE IX (0 – 8 p.) Uzupełnij tekst dotyczący wypraw Europejczyków. Przy odpowiednich cyfrach w KARCIE ODPOWIEDZI wpisz brakujące słowa.

Pierwszym mieszkańcem średniowiecznej Europy, który odbył podróż na Daleki Wschód był (1) Celem wyprawy były Chiny, a jej efektem była książka, w której znalazła się relacja z podróży. Wyprawa miała miejsce w II połowie (2)..... wieku. W XV wieku z inicjatywy księcia (3)..... Portugalczycy zaczęli poznawać i zdobywać wybrzeża Afryki. Celem stało się dotarcie drogą morską do (4)....., które były krajem nieprzebranej obfitości i bogactwa. To stamtąd sprowadzano przyprawy, tkaniny jedwabne i bawełniane, wonności i biżuterię. Wyprawa Vasco da Gamy osiągnęła cel i dopłynęła do portu (5)..... Rywalizację o nowe ziemie rozpoczęli również Hiszpanie. Wyprawy Krzysztofa Kolumba zostały sfinansowane przez królową (6)..... W ich wyniku odkryto nowy kontynent – Amerykę. Nazwę swą otrzymał na cześć włoskiego podróżnika (7)....., który opisał nowy ląd. W XVI wieku miała miejsce pierwsza wyprawa morska dookoła świata, którą prowadził (8)

ZADANIE X (0 – 5 p.) Poniżej umieszczono 5 punktów z czterema wydarzeniami historycznymi w każdym. Ułóż je w kolejności chronologicznej od najwcześniejszego do najpóźniejszego. Do tabeli w KARCIE ODPOWIEDZI wpisz odpowiednio litery oznaczające poszczególne wydarzenia.

1. (a) przyjęcie chrztu przez Chlodwiga * (b) traktat w Verdun * (c) koronacja cesarska Karola Wielkiego * (d) koronacja Pepina Małego na króla *
2. (a) uchwalenie Deklaracji Niepodległości * (b) zatopienie transportu herbaty w Bostonie * (c) uchwalenie konstytucji USA * (d) wojna o niepodległość Stanów Zjednoczonych *
3. (a) utworzenie Dyktoriau * (b) ścięcie Ludwika XVI * (c) zburzenie Bastylia * (d) uchwalenie Deklaracji Praw Człowieka i Obywatela *
4. (a) koronacja Napoleona Bonaparte na cesarza Francuzów * (b) wyprawa Napoleona do Egiptu * (c) wyprawa Napoleona na Rosję * (d) bitwa pod Lipskiem *
5. (a) uzyskanie niepodległości przez Belgię * (b) Wiosna Ludów na Węgrzech * (c) ogłoszenie niepodległości Grecji * (d) utworzenie Świętego Przymierza *

ZADANIE XI (0 – 5 p.) Poniżej podano lata panowania pięciu królów Polski. Przy odpowiednich cyfrach w KARCIE ODPOWIEDZI dopisz ich imiona (i przydomki, o ile im je nadano).

1. 1025 – 1034,
2. 1333 – 1370,
3. 1447 – 1492,
4. 1632 – 1648,
5. 1733 – 1763.

ZADANIE XII (0 – 5 p.) Poniżej znajduje się pięć definicji pojęć historycznych. Przeczytaj je uważnie, następnie do KARTY ODPOWIEDZI wpisz przy odpowiednich cyfrach ich nazwy.

1. Związek szlachty, duchowieństwa lub miast zawierany dla osiągnięcia doraźnych celów.
2. Ogół szlachty powoływanej pod broń na wypadek wojny.
3. Dobrowolny związek dwóch lub więcej państw oparty na warunkach korzystnych dla każdej ze stron.
4. Wcielenie danej ziemi lub państwa do drugiego państwa.
5. Dokument, w którym są zawarte przepisy korzystne dla jednej osoby lub grupy ludzi.

ZADANIE XIII (0 – 10 p.) Poniżej znajduje się 10 pytań do których przygotowano po cztery odpowiedzi. Tylko jedna jest prawidłowa. Do tabeli w KARCIE ODPOWIEDZI wpisz odpowiednio litery oznaczające prawdziwą odpowiedź.

1. Grody Czerwieńskie przyłączone do Polski przez Bolesława Chrobrego utracono za panowania:
 - A. Mieszka II,
 - B. Kazimierza Odnowiciela,
 - C. Bolesława Śmiałego,
 - D. Bolesława Krzywoustego.
2. W czasie swojego panowania Bolesław Krzywousty podporządkował Polsce:
 - A. Wielkopolskę,
 - B. Pomorze Zachodnie,
 - C. tereny Prusów,
 - D. Mazowsze.
3. Dzielnicą dziedziczną Władysława Wygnańca według Testamentu Krzywoustego były tereny:
 - A. Mazowsza,
 - B. Wielkopolski,
 - C. Pomorza Gdańskiego,
 - D. Śląska.
4. Pomorze Gdańskie zajęli Krzyżacy za panowania:
 - A. Henryka IV Probusa,
 - B. Przemysła II,
 - C. Władysława Łokietka,
 - D. Kazimierza Wielkiego
5. Prusy Królewskie włączono do Polski w wyniku postanowień:
 - A. pokoju kaliskiego,
 - B. I pokoju toruńskiego,
 - C. II pokoju toruńskiego,
 - D. pokoju krakowskiego.
6. Podlasie, Wołyń, Ukrainę wcielono do Korony po podpisaniu unii polsko – litewskiej w:
 - A. Lublinie,
 - B. Krewie,
 - C. Wilnie,
 - D. Horodle.
7. Ostatecznie Polska utraciła Inflanty na rzecz Szwedów za panowania:
 - A. Zygmunta III Wazy,
 - B. Jana Kazimierza,
 - C. Michała Korybuta Wiśniowieckiego,
 - D. Jana III Sobieskiego.
8. Granica pomiędzy państwami zaborczymi po III rozbiórce przebiegała na linii rzek:
 - A. Niemen – Wisła – San,
 - B. Dźwina – Niemen – Dniepr,
 - C. Narew – Wisła – San,
 - D. Niemen – Bug - Pilica.
9. Obszar Księstwa Warszawskiego w 1809 roku został powiększony o ziemie:
 - A. I zaboru pruskiego,
 - B. II zaboru rosyjskiego,
 - C. III zaboru austriackiego,
 - D. I zaboru austriackiego.
10. Królestwo Polskie utworzone na Kongresie Wiedeńskim znalazło się pod kontrolą:
 - A. trzech zaborców,
 - B. Cesarstwa Rosyjskiego,
 - C. Królestwa Pruskiego,
 - D. Cesarstwa Austriackiego.

ZADANIE XIV (0 – 6 p.) W tabeli umieszczono przywileje szlacheckie i ich najważniejsze postanowienia. Przeczytaj je uważnie, następnie w KARCIE ODPOWIEDZI odpowiedz na pytania znajdujące się pod tabelą.

MIEJSCE NADANIA PRZYWILEJU	ROK NADANIA	TREŚĆ PRZYWILEJU
Koszyce	1374	Gwarantował królowi tylko jeden stały podatek dwóch groszy od łana chłopskiego.
Czerwińsk	1422	Gwarantował nietykalność majątkową szlachcica bez wyroku sądu, król musi uzyskać zgodę szlachty na bicie monety.
Cerkwica, Nieszawa	1454	Król nie będzie nakładał nowych podatków i zwoływał pospolitego ruszenia bez zgody sejmików.
Piotrków	1496	Ograniczał wychodźstwo chłopów (tylko jeden rocznie może opuścić wieś); zakazywał mieszczanom posiadania dóbr ziemskich, zwalniał szlachtę z obowiązku płacenia ceł.
Radom	1505	Nowe prawa i podatki mogą być stanowione tylko za zgodą Sejmu (Nihil Novi).

1. Które z przywilejów osłabiały władzę króla w państwie?
2. Które z przywilejów dawały szlachcie korzyści ekonomiczne?
3. Dlaczego przywilej piotrkowski nazywany jest „ustawą o przywiązaniu chłopca do ziemi”?

ZADANIE XV (0 – 5 p.) Poniżej umieszczono informacje dotyczące kompetencji urzędników Rzeczypospolitej. Przeczytaj je uważnie, następnie w KARCIE ODPOWIEDZI obok cyfr wpisz tytuły urzędników z ramki.

1. Jeden z najważniejszych urzędników państwowych, kierował kancelarią królewską i czuwał nad polityką zagraniczną.
2. Zarządzał skarbem królewskim.
3. Mianowany przez króla urzędnik władzy lokalnej o rozległych kompetencjach, ścigał przestępstwa szczególnie uciążliwe dla ogółu (np. rozbój na drodze).
4. Urzędnik ziemski, stał na czele województwa, przewodniczył na sejmiku elekcyjnym, dowodził pospolitym ruszeniem.
5. Przedstawiciel panującego na obszarze, którego centrum stanowił gród, następnie tytułarny dostojnik ziemski z zapewnionym miejscem w senacie.

WOJEWODA, PODSKARBI, STAROSTA, KANCLERZ, KASZTELAN

ZADANIE XVI (0 – 5 p.) Poniżej umieszczono informacje o duchownych, którzy działali w czasach Jagiellonów i Wazów. Przy odpowiednich cyfrach w KARCIE ODPOWIEDZI wpisz imię i nazwisko osoby, której dotyczy informacja.

1. Biskup warmiński, kardynał, w 1564 roku sprowadził do Polski jezuitów.
2. Jezuita, kaznodzieja, przełożył Biblię na język polski.
3. Prawnik, pisarz polityczny, reprezentował Polskę na soborze w Konstancji.
4. Pierwszy prymas Polski, doradca Władysława Jagiełły.
5. Teolog, pisarz, jezuita, autor „Kazań sejmowych”.

ZADANIE XVII (0 – 8 p.) Poniżej umieszczono cztery obrazy Jana Matejki przedstawiających ważne wydarzenia z historii Polski. Do tabeli w KARCIE ODPOWIEDZI wpisz wydarzenie i rok, w którym miało miejsce.

Źródło: http://www.pinakoteka.zascianek.pl/Matejko/Matejko_2.htm

ZADANIE XVIII (0 – 5 p.) Poniżej umieszczono biogramy słynnych polskich wojskowych, którzy walczyli poza granicami państwa. Przeczytaj je uważnie i przy odpowiednich cyfrach w KARCIE ODPOWIEDZI wpisz imię i nazwisko postaci, o której mowa.

1. (1794 – 1850), oficer, teoretyk artylerii, generał wojsk polskich, węgierskich, tureckich, wsławiony w powstaniu listopadowym, w latach 1848 – 49 naczelny wódz rewolucyjnej armii węgierskiej, następnie w armii tureckiej jako Murat Pasza.
2. (1746 – 1779), generał, jeden z dowódców konfederacji barskiej, od 1777 roku walczył o niepodległość Stanów Zjednoczonych, poległ pod Savannah, bohater USA.
3. (1746 – 1817), generał polski i amerykański, bohater narodowy Polski i USA, w latach 1775 – 1783 uczestnik wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych, Naczelnik powstania 1794, po klęsce pod Maciejowicami w niewoli rosyjskiej, zmarł na emigracji w Szwajcarii.
4. (1763 – 1813), generał, dowódca sił zbrojnych w wojnie 1792 roku, uczestnik powstania kościuszkowskiego, naczelny wódz wojsk Księstwa Warszawskiego, uczestnik kampanii napoleońskich, w czasie bitwy pod Lipskiem mianowany marszałkiem Francji, utonął w Elsterze.
5. (1755 – 1818), generał, obrońca Warszawy w powstaniu kościuszkowskim, twórca Legionów we Włoszech, uczestnik kampanii napoleońskich, w 1806 roku organizował powstanie w Wielkopolsce.

ZADANIE XIX (0 – 4 p.) Poniżej wypisano **skutki** polskich powstań narodowych. Przeczytaj je uważnie, następnie w KARCIE ODPOWIEDZI napisz, którego z powstań dotyczą.

1. Okupacja Krakowa przez wojska austriackie i rosyjskie, pozbawienie Rzeczypospolitej Krakowskiej statusu wolnego miasta i wcielenie jej do Austrii.
2. III rozbiór Polski, abdykacja Stanisława Augusta Poniatowskiego, likwidacja państwa polskiego przez mocarstwa rozbiorowe.
3. Zlikwidowanie odrębności Królestwa Polskiego, wzmożona rusyfikacja, masowe zsyłki na Syberię i wyroki śmierci wobec powstańców, konfiskata ich majątków.
4. Zniesienie odrębności Królestwa Polskiego, włączenie go na zasadzie autonomicznej prowincji do Rosji, likwidacja sejmu i wojska polskiego, rozwiązanie Uniwersytetu Warszawskiego, Wielka Emigracja.

ZADANIE XX (0 – 7 p.) W ramce poniżej wypisano postanowienia trzech konstytucji: 3 Maja, Księstwa Warszawskiego, Królestwa Polskiego. Do tabeli w KARCIE ODPOWIEDZI wpisz odpowiednio informacje.

<p>* utworzono Radę Stanu * zniesiono wolną elekcję *</p> <p>* zniesiono liberum veto i konfederacje * podzielono państwo na departamenty i powiaty *</p> <p>* władzę wykonawczą sprawował król za pośrednictwem namiestnika i ministrów *</p> <p>* wprowadzono monarchię konstytucyjną połączoną unią personalną z Rosją *</p> <p>* władzę wykonawczą sprawował król i Straż Praw *</p>
--

To już było ostatnie zadanie. Jeśli udzieliłaś prawidłowych odpowiedzi na wszystkie pytania, uzyskasz 120 punktów. Gratuluję!